

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lapszemle
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Oda lett az emberek vetése!

Vörösmarty hatalmas rapszodiájának ez a fuldoktó refrainja hej! de szomoruan került tollunkra az elmúlt esztendőben. Tavaly Szatmár, Szolnok-Doboka vármegyét sujtattak rémesen, harmadéve pedig tíz vármegye lakosságát juttatta koldusbotra a tavaszi — permanens árvízveszedelem. Mi ennek az oka? Hiszen a Duna és a Tisza völgye Széchenyi István kezdeményezésére egy félszázados kitartó munka és egy milliárd korona költség után teljesen védve van az árviztől. Ötezeröttszáz kilométer hosszúságú hatalmas védőtöltések vannak a folyók mentén és ezek hat millió termő magyar föld van ármentesítve. Büszkén szoktuk mondani, hogy olyan árvízvédelem, mint a milyen hazánkban van, párja nélküli Európában, sőt a világon. Sem Hollandiában, sem a Po völgyében ilyen árvízvédekezés nincs. Mi okozza mégis, hogy jóformán minden tavaszra rettegés ül meg a lelkeket, hogy mi lesz?

Az okozza, hogy a felső vizek hazánk északkeleti és keleti vidékén nincsenek szabályozva, nagy meder el-fajulások vannak, ezenkívül a kopár hegyekről egy-egy nyári fergeteg vize hirtelen leszakad, elzárja a völgyeket és kész a katasztrófa. Szatmár, Ung, Bereg, Zemplén és Máramaros megye háromszázhetvennégy vízmenti városa és községe állandó veszedelemben van, mint a Vezuv vagy Etna oldalán levő községek.

A baj az, hogy ezek a vidékek egy százhusz millió költséggel végbeviendő ármentesítést megcsinálni képtelenek, mert a tett számítások szerint a védekezés ennyibe kerülne. Könnyű volt az Alföldön, bár ott se volt könnyű, az érdekeltséget társulatokba vonni, és százmilliókra menő munkákat velük végre hajtani, és azt a földre adó irányában kivetni. Mert az árvízvédelemmel az Alföldön mit sem érő ártéri területek buja termőföldekké váltak és a mi értéktelen volt, — az egyszerre nagy kincs lett. Ilyen értékelkedésre a felső vidéken nem lehet számítani. Azért ha az imminens veszedelemet nemcsak a háromszázhetvennégy község és város fejről el akarjuk háritani, hanem kockázatni sem akarjuk a milliárdos költségű árvízműveink sikerét: az államnak segítő kézzel kell jönni, hogy az állami szabályozás alá nem eső folyók kártételei ellen teljesítendő munkák az érdekeltség bevonásával mngindittassanak.

Ghillány Imre báró földmívelésügyi miniszter költségvetésében jelezte, hogy

a tavaszi megismétlődő árvizek olykor valóban borzalmas kártevősei megakadályozására két irányban mutat be törvényjavaslatot. Az egyik a keleti, és észak-keleti folyók és patakok felső medreinek szabályozására vonatkozó törvény, a másik az új erdő törvény lesz, melyben mélyreható intézkedések tételnek, hogy a kopár hegyek mielőbb beerdősíttessenek, mert hiszen mindaddig, míg a meztelen sziklákról egy-egy nyári fergeteg vize, ahogy Petőfi mondja: elakarja nyelni a világot, mindaddig minden védekezés és emberi munka hiábavaló. Ahol a hegyeken lombos erdők szivacsos, sok vizet fölszívni tudó erdőtalaj van: ott az egek csatornái bármilyen bőven ontják a vizet, a lombkorona és a talaj szépen elnyeli, a fölösleg pedig lassan megy le a völgyekbe az ottani vegetáció élénkítésére, és az emberek áldásának.

A földmívelésügyi miniszter már benyújtotta a felsővidéki folyók szabályozásáról szóló törvényjavaslatot és a munkálatok ebben az évben már meg is indulnak. Az állam hatvan millió koronát szándékozik ráköltetni ezekre a munkákra az érdekeltségnek is ugyanennyi összeget kell áldozni, de ezzel aztán megszünik a vészharang kongása és nem fogjuk tavasszal könnybe borult szemekkel azt irni: hogy, „oda lett az emberek vetése.“

Merjük remélni, hogy az érdekeltség hamar meg fog alakulni. Hiszen ez az áldott törvényjavaslat első sorban az ő egzisztenciájukat biztosítja. Nagy szociális jelentősége van annak, hogy éppen észak-keleten évekre menő munkaalkalmak lesznek a népjólét emelésére és jelentékeny szociális alkotás, hogy az Istencsapással sujtottak a jövőben nem fognak koldusbotra jutni.

KOSSUTH.

Az egész ország kinos fájdalommal és mélyeséges részvétellel nézte Magyarország egyik nagy történelmi alakja első szülőitének halál-tusáját. Hetekig tartó halálközdelem után kifárasztva mindeneket, akiket a végzet a nagybeteg ágyához szegezett, birkódvá ötszörös kórral lepetten a halállal, — bevégző földi pályáját Kossuth Ferenc, akire gondoljunk mindenha igaz és meleg részvétellel, mert nagyon szeretett és sokat szenvedett.

Nagy emberek gyermekének lenni a sors kiválasztása, de nem hálás szerep. Az ítélő, a figyelő ember az utódban mindég a nagy előd génuszát keresi. S olykor még a zseninek szikrázó felvillanását várja. Micsoda emberi küldetés lenne az, mely ekkora várakozás, a tömegeknek ennyire felcsigázott igényét kielégíteni tudná! Valóban a Herbertekre rossz világ van, még ha akkor nagy tehetségűek is, mint Kossuth Ferenc. Mert valljuk meg tisztelettel és kegyelettel, hogy a nagy apához méltó volt a nemzet halottja. Az ő korszakában már nem kellett a forradalmi gyújtó páthosz, mint a mely a nagy elődöt oly fenomenálisan jellemezte, és világtörténelmi alakká tette. Kossuth Ferenc a konszolidáció, a nemzet fejlesztés és erősítés korszakában és akkor jött be az országba, amikor a régi sebek behegedtek, és a nemzet bizva-bizással nézett jövődjé felé. Ha Kossuth nagy fia képességeit atyjának e reform és békés korba idehozza: abból csak zavarok és bajok keletkeztek volna. Valóban a Végzet kegyes volt hozzánk, hogy Kossuth Ferencnek nyugodt temperamentumot adott, mert az bizonyos, hogy az ő varázsos neve egész más szeleket is támaszthatott volna, mikor szavával kibontotta a függetlenség zászlaját.

Azóta oly nyilvánosan előtérbe állott minden lépése, minden cselekedete és oly flagránsan képviselte a függetlenségi politikát, hogy nem kell közéleti pályáját ismertetni. Ismeri mindenki.

Inkább az ember érdemelné meg, hogy elrejtődött magánéletét és jó szívet jellemezzük és egy igaz lélek rajzát adjuk. Ebben azonban gátol a rendelkezésre álló idő hiánya, s részben megelőz a napi sajtó.

Kossuth Ferenc ravatalánál Kovács Dénes dr. leírásában közreadjuk édes atyjának a ravatalra való tétele történetét a szemtanu hitellességével. Ezt írja Kovács:

Turin, 1884. március 22. Mélyen megrendülve, zokogva álltunk még Kossuth hűlő teteme mellett, mikor Károlyi Gábor gróf feligazitotta leesett állát, Galleaei orvos lehuzta fennakadt szempilláit. Az arc, amelyen addig a kiállott rettenetes kinok nyomai látszottak, egyszerre nyugodtabb lett. Visszaköltözött reá az a komoly fenség, mely Kossuth arcát életében jellemezte. A halottas szobában néhány percet időztünk csak és szívünk belsejéig megindulva távoztunk. A lakásban csupán a családtagok maradtak megmérhetetlen fájdalommal. A nagy halott szobája ablakát kinyitották, s az éjjeli szekrényre gyertyákat állítottak. Kossuth Ferenc egész éjjel ott virrasztott a tetem felet.

Reggel felöltöztették a halottat egyszerű fekete ruhába, s úgy tették a terítőre.

Ruttkayné élővirág-koszorúval fonta körül a halottas ágyat. Kossuth Lajos szenvedélyesen

szerette a virágot. Nem volt nap, hogy sétatá-
ból ne virággal kezében tért volna haza . . .

Hálószobájában egy alacsony szekrényen állt feleségének a fényképe. Előtte himzett vánkos. Kossuth erre a vánkosra minden Istentől adott nap friss virágot tett. A hitves-társi hűségnek lehet-e szebb példája?

Kossuth nagy ember volt magánéletében is, s aki közelében élt, vagy megfordult, mind csodálta és bámulta.

A lakásban bármerre fordulunk, virágot látunk. A ebédli teli van déli növényekkel, Ruttkayné szalonja pedig maga egy kis paradicsom. Cserepekben nyíló virágok s poharakban és tányérokban friss mezei virágbokréták. Mint illatos mezőnek, olyan e szobának levegője, illata.

Ruttkayné pompás tavaszi virágokból font koszorúval övezte feledhetetlen bátyja alakját.

Olyan volt, mint egy rózsakoszorúba foglalt oltárkép, homloka körül szinte ott látuk a lángész glóriáját.

Kossuth Lajos arca, bár megviselte a nehéz, hosszú szenvedés, a halálban nem sokat változott. Szinte csodálatos, hogy a 92 éves aggyastánnak alig volt ránc az arcán, mely végső percéig olyan finom s puha volt, mint a rózsalevél.

Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos Tivadar színes szalmavirágokból font koszorút akasztottak a falra, atyjuk ágya fölé. Ambrozovicsné és Benyovszky grófné bokrétát tettek az ágyra a halott mellé, aki úgy feküdt ott, mintha élne, mintha most is szívná a virágok édes illatát.

Nőveli az illuziót az ablakon át beszűrődő tavaszi napsugár, mely elhomályosítja a szobában égő gyertyák fényét. Négy-négy gyertya az éjjeli szekrényeken s ugyanannyi szemben a halottal, a konzolon.

Feje fölött a falon, fiainak koszorúja mellett balra felesége és jobbra édesanyjának képe függ. Szemben az ágyval egy olajfestmény, amely a Kossuth gyermekeket ábrázolja 10—12 éves korukban. A két fiun kívül rajta van korán elhunyt leánya is.

A szoba butorzata különösen meglepően egyszerű: a mosdószekrényen kívül két ruhaszekrény van benne, az egyik tükörrajtóval. A szekrényen egy teleszkóp, amelylyel Kossuth az ablakába látszó Supergát és Alpeket nézegette.

Pár percig imádkoztunk a nagy halott ágyán s szomorú emlékül egy-egy virágszálat vettünk el.

Alig távoztunk el, művészek mentek a halottas szobába. A családától két olasz szobrász és három magyar festő kapott engedélyt, hogy halotti álarcot, illetőleg képet készíthessen. A szobrászok egyike Bis Emilio, milánói szobrász, aki az Andrassy-szobor pályázaton dicséretet nyert s különben is lelkes magyarbarát. A festők közül Lyka Károly és Réthy István rajzokat készítettek, Linek Lajos azonban olajképet, melyet elkészülte után Kossuth Ferenc és Tivadar megnéztek, s róla igen elismerően nyilatkoztak.

H I R E K.

Kossuth halálának híre hétfőn a déli órákban érkezett meg városunkba és általános részvételt keltett. A gyászhirre a város díszpolgára emlékére nyomban kitűzték a város házára a gyászlobogót. Ugyancsak gyászlobogó hirdeti a posta palotáról is a volt kereskedelemügyi miniszter halálát.

Közgyűlés. Városi törvényhatóságunk f. hó 26-án (kedden) délután 4 órakor Matkovits Béla főispán elnöklése alatt közepesen látogatott közgyűlést tartott, melynek 19 pontját rövid egy óra alatt letárgyalták. A napirend előtt elnöklő főispán meleg szavakban emlékezett meg Öfelsége a király felgyógyulásáról, a mi felett a törvényhatóság örömeinek adott kifejezést. Majd ugyancsak elnöklő főispán kegyeletes szavakban emlékezett meg a város elhunyt két díszpolgáráról báró Fehérváry Gézaról és Kossuth Ferencről, úgy az elhalt két törvényhatósági bizottsági tagról Winkle István és Macsvanszki Páiról, kiknek családtagjaihoz a város részvétlétárvát illetve iratot intéz. A közgyűlés ezután letárgyalta a napirend 19 pontját, melyek közül megemlítendő dr. Ofner Mór városi főorvos 45 évi szolgálat után saját kérelmére történt nyugdíjaztatása, kinek sok évi odaadó és kiváló szolgálataért a közgyűlés külön jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és egyben a megüresedett főorvosi és netán megüresesendő kerület orvosi állásra a pályázatot kiírta.

A polgári lövőde megnyitása vasárnap ment végbe. A déli egy órakor megtartott díszében megjelent főispánunk Matkovits Béla is, a városi tisztviselőkar számos tagja, közéletünk szereplői és polgárságunk színeje. Az első felköszöntőt Öfelsége a királyra a főispán mondotta, mit a jelenlevők állva hallgattak végig. E felköszöntőt természetes még számos hivatalos és még számosabb alkalmi felköszöntő követte. Délután kezdetét vette az ezidie megnyitó lövőverset, melyet öt lövéssel ugyancsak a főispán úr Öméltósága nyitott meg. A délután folyamán a kedvező szép időben sokan keresték fel a lökert kelleme kertjét és örömmel látták annak újabb-szerű parkírozását és hallgatták a 38-ik gyalogezred jobbnál-jobb darabokból álló hangversenyét.

Vizvezeték és csatornázási munkálatok biztosítására városunk tanácsa f. hó 15-én versenytárgyalást tartott, melynek eredménye a következő: összmunkákra pályáztak Bründl János Bpest, vízv. 2,318.528 K. csat. 3,570.825 K. Ister Vízmű Rt. Bpest, vízv. 2,720.821 K. csat. 3,986.024 K. Bernstein Káldor és Becsey Bpest, vízv. 2,199.887 K. csat. 3,252.497 K. Világítási és Vízmű Rt. vízv. 2,894.809 K. csat. 2,764.201 K. Walla József W., vízv. 2,589.317 K. csat. 4,631.754 K. Csakis vízvezetékre pályázott: Knuth Károly, 2,541.328 K. Csakis csatornázásra pályázott: Fried és Adorján, 3,775.565 K. Egyes csoportokra 31 darab, összesen 38 drb. ajánlat érkezett be.

Öngyilkosság. Sztreharszki Mihály 55 éves fuvaros hétfőn reggel Kazinczy-utca 13 szám háza kertjében egy fára felakasztotta magát; mire tettét észrevették, már meghalt. Az öngyilkosság oka állítólag buskomorság.

Tűz. Kedden délelőtt 10 órakor ismeretlen okból kigyuladt Brzák Mita Kamendini-utca 21. számú háznak nád tetőzete, amit azonban az utcában dolgozó aszfaltozó munkások észrevették s a tüzet hamarosan elfojtották.

Közúti Dunahidunk I. csoportbeli alé-pitményi és ezekkel kapcsolatos munkáinak biztosítása céljából Újvidék város tanácsa május hó 20-án a városháza kis tanácstermében versenytárgyalást tartott. A beérkezett 7 darab ajánlat végösszegei a következők: 1) Közmunka és Közlekedési Rt. Bpest 1,094,870 K. 2) Zsigmondi Béla Bpest 1,180,817 K. 3) Rényi és Bettenstein Bpest 1,199,186 K. 4) Gregersen Bpest

1,219,459 K. 5) Freund H. és Fia Bpest 1,233,874 K. 6) Fischer H. és Fia 1,298,939 K. 7) Grünvold és Schiffer 1,312,752 K.

Új plébános Kulán. Kulai rom. kath. plébános a kegyurasság Odry Lajos eddigi kucorai plébánost nevezte ki.

Az Óbecsei Polgári Magyar Dalkör 1914. évi június 1. napján a közs. nagyvendéglő dísztermében fennállása 25-ik évfordulójának megünneplése céljából a Szerb Egyházi Dalárda, a Szerb Iparos Dalárda és a kiadott műsorban nevezett urak szíves közreműködésével jubiláris hangversenyt rendez.

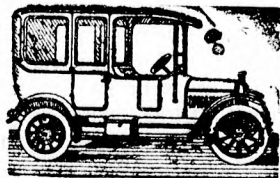
Emlékünnepély. A Zentai Függetlenségi Kör harminc éves fennállásának emlékére és néhai díszelnökének dr. Lovászy Andor, volt orsz. képviselő arcképének leleplezésére gróf Károlyi, Lovászy, Bakonyi, Fernbach stb. orsz. képviselők részvételével folyó 'évi május hó 31-én díszközgyűlés keretében tartandó nagy emlékünnepélyt s utána népgyűlést rendez.

Tűzoltó egyleti jubileum. Bácsföldvár Község Önkéntes Tűzoltó-Testülete 10 éves fennállása alkalmából f. évi május hó 31-én — Pünkösdi vasárnapján — táncal egybekötött jubiláris ünnepélyt rendez, melynek műsora: Délelőtt 10 órakor ünnepi szent mise a rom. kath. templomban. Délelőtt 11 órakor díszgyűlés a község háza dísztermében. Délután 4 órakor gyűlékezés a laktanyán. Délután 1/2 órakor díszgyakorlat térzenével a község háza udvarán. Este 8 órakor táncmultság a „Vadászkürt” szálloda összes termeiben. Éjféltkor tűzijáték.

Pusztul a komló Hódságon. A komlótöke gyökerét egy eddig ismeretlen hangyaféle féreg megrágja és a töke rövidesen elpusztul. A termelők teljesen védtelenül és tanácstalanul állanak az újfajta komlófiloxera ellen. A vármegyei gazdasági felügyelő kiszállott a helyszínen. Jelenleg ő sem tehetett egyebet, mint a szomorú valóságot konstatálta.

Versenytárgyalás. A futaki Duna szakasz szabályozásánál szükséges 9712.8 m³ földmunka elkészítése, 15249.6 m³ I. oszt. 28511.2 m³ II. osztályú kőanyag és 22640.8 m³ I. oszt. kőből eredő rostált kötőanyag szállítása és beépítéséből álló munkálatoknak vállalatba adása céljából 1914. évi június hó 10-én délelőtt 12 órakor a földművelésügyi miniszterium V/B osztályának tanácstermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Automobilok

Kéveset használtak eladók. Magyarországon legnagyobb választékban 150—200 darabig állandóan rendelkezésre áll, **fuvarozásra, városi és tura használatra**, nyitott és csukott **autók**, valamint **autóbuszok** és **teher-automobilok** minden célra, mindenféle gyártmányu, legutolsó típusokból állandó **kiallítás 1000 koronától feljebb** minden árban.

Kéveset használt gummik és felszerelések. Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 3. sz. Telefon 149-62.

FEKETE SÁNDOR.

A vármegyei tanítók közgyűlése.

A vármegyei általános tanítóegyesület f. évi június hó 2., 3. napjaira kitűzött közgyűlésének programjából már eleve megállapítható, hogy Szabadka város falai közé megjelenő tanfériaknak igen fontos kulturális ténykedése kerül megoldás alá s lép előtérbe, mely hivatva lesz messze kiható oktatási eredményeket a fejlesztés bizonyos időbeli megállapodásai során biztosítani. A részletes programot jövő számban egész terjedelmében közzé fogjuk tenni. A két napra beosztott tárgysorozat közül a pedagógiai tételek június hó 2-án d. u. 4 órakor a szakosztályi ülésen tárgyalatnak le. Ezen a napon tesz előterjesztést: 1. Makl Lajos orsz. énekoktatási szakfelügyelő ezen a címen: „A népiskolai énekoktatás a modern pedagógia szolgálatában.” 2. Novoszel János igazgató: „Az ism. iskolák reformjáról.” 3. Forray János: „A fogalmazás tanításáról.” 4. Fogl János polg. isk. tanár: „A polg. iskolák gazdasági irányu szervezéséről” értekeznek. A közgyűlés június hó 3-án Palics fűrdőn lesz megtartva. Ennek tárgysorozatát képezi: 1. „A munka iskolája” Kleiner József áll. isk. igazgató által. 2. „A tanítvány a közegészségügy szolgálatában” dr. Spitzer István vármegyei tisztii főorvos által. 3. „A tanítók tanulmányutjáról” dr. Török József s. tanfelügyelő által. 4. „A tankönyvek egységesítése” Latzkó Alajos polg. isk. tanár által. Az egyesület elnöke felhívja e helyen is a résztvevő tagokat a tanügybarátokat, hogy a közgyűlésre menetelüket Kládek Mihály isk. igazgatóhoz Szabadkára az érkezés pontos idejének megjelölésével s annak kijelentésével, hogy Palics fűrdőn kívánják-e elszállásukat, e hó végeig mulhatatlanul jelentsék be.

Országos szőlészeti és borászati kongresszus Budapesten. A magyar szőlősgazdák országos egyesülete elhatározta, hogy június 11—13 napjain Budapesten országos szőlészeti és borászati kongresszust rendez. A kongresszuson az országot érdeklő, csaknem összes fontosabb szőlészeti és borászati vonatkozású kérdések megvitatás alá kerülnek. Így különösen tárgyalatni fognak: a borértékesítés ügye a közből levő vámszerződések jdevágó kérdései, az agrárszőlőkölcsön, boritaladó stb. A kongresszussal kapcsolatban a tagok megtekintik Budapest környékének szőlészeti és borászati nevezetességeit, a pincegazdasági kiállítás és alkalmuk lesz, hogy bemutatások alapján is megismerhessék a szőlészeti és borászati technika legújabb vívmányait. A kongresszusra június 1-ig lehet jelentkezni. A tagsági díj 10 korona, melynek ellenében a jelentkezők a kongresszus előadásainak kivonatát szövegét és határozati javaslatok teljes szövegét még a kongresszus megkezdése előtt néhány nappal megkapják. A kongresszus a Köztelek helyiségében tartatik. Felvilágosításokat szívesen nyújt akár a kongresszus előkészítő bizottsága (Budapest, IX. Üllői-út 25), akár a szegedi kereskedelmi és iparkamara.

Pályázat internátusba való felvételre. A Dmke. makói diákközhonába az 1814—15. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 40, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályú tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1914. év július 10. napjáig adandók be a Dmke. makói diákközhonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákközhon igazgatósága Makón.

Az angol hussertések. Különösen Prága részére igen sok hussertést lehetne exportálnunk és ennek ára néhány fillérel különként drágább is, mint a magolica sertéseké. Hazánkban tehát a hussertések a jövő. azonban a mangolica sertés tenyésztésével, legalább az Alföldön, nem szabad felhagyni. Mert szükségünk van egy olyan sertésre, amely nagy mennyiségű zsirtermelésre képes. Igaz ugyan, hogy a mangolica sertés szaporasága nagyon rossz, mert míg évente csak egyszer malacozik, s akkor is rendszerint csak ötöt, addig a hussertések kétszer malacoznak, s rendszerint minden alkalommal 8—12-öt, s míg a mangolica egy éves korban csak 40—50 kg.-ot nyom drb.-onként, addig a hussertések 100—140 kg.-ot nyomnak. Ha tehát ki is mondatott az, hogy a nagy Alföldön meg kell tartani a mangolica tenyésztését. nagyon sokan rámutattak arra is, hogy a mangolica sertést meg is kell javítani, szaporábbá, gyorsabban fejlődővé tenni. Ezt a célt tenyész kiválasztás útján elérni nem lehet, 30 éves tapasztalatok bizonyítják ezt. Ellenben ugyanezt a célt rövidesen el lehet érni, ha a mangolica kocákat lincolnschirei kanokkal bugatjuk be, a melyek szintén Angliából származnak hozzánk, de nem annyira hus, mint inkább zsirtermelő sertések. Azok a vágási próbák, a melyeket az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület végeztetett, bebizonyították, hogy a kihízlalt lincolnschireivel, keresztezett mangolica sertésben éppen olyan sok zsir és hár van, mint a mangolicában, s emellett azonban egy éves korában 100—120 kilógram, amikor már tenyésztésre használható és kocái könnyen malacoznak évente kétszer 8—12 drb.-ot. Könynyen honosul, miként azt pl. Kovácsy Béla up. Dorog, sátoorkői Blascok Gyula, s mások tenyészete bizonyítja, ugyan olyan göndör szörzetű mint a mangolica, jól legel, s e mellett olyan gyorsan fejlődik, hogy malacai 6—8 hónapos korukban 60—100 kilógram, élsúlylyal mint a legkitünőbb sonkát szolgáltató hussertés, 12—16 hónapos korukban mint kihízlott 200—360 kg.-os zsirsértés rengeteg mennyiségű zsirt és még mindig sokkalta jobb, fehérebb, puhább húst szolgáltat mint, a mangolica. Ennek a kitünő sertésnek akár tiszta vérbeni tenyészése, akár a mangolicávali keresztezését minden gazda nagy haszonnal karolhatja fel.

Gulliver

A prima kaucsuk cipősarok
kaucsuk sarkok királya

Fendkívül olcsó, mert kaucsukból készült.

Ösztöndíj kereskedelmi főiskolai kurzust hallgató ifjaknak. A szegedi kereskedelmi és iparkamara egy 300 (Háromszáz) koronás ösztöndíjat alapított oly Csongrád, illetőleg Bácsbodrog vármegyében illetékes szegénysorsu ifju számára, aki felsőkereskedelmi vagy más középiskolai végzettség birtokában tanulmányát valamely kereskedelmi főiskolai kurzuson folytatja. A 300 korona ösztöndíj az érdekeltnek akkor adatik ki, ha ez a kurzus első felében tanúsított sikeres előmeneteléről bizonyítványt mutat elő. A kamara ez ösztöndíjra most hirdet pályázatot és felhívja a pályázni kívánókat, hogy sajátkezűleg irt bélyegtelen folyamodásukat érettségi bizonyítvány, vagy ennek hiteles másolata és vagyontalansági bizonyítvány melléklésével, továbbá a végzendő tanulmány megjelölésével folyó évi június hó 15-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez küldjék be.

Közgazdaság.**Az istálló és műtrágyázás együttes hatása a cukorrépa.**

A cukorrépa még ezelőtt tíz évvel általában az istálló trágyázás után harmadik-negyedik évben vetették, azon tévhitből kiindulva, hogy a friss istálló trágya csökkenti a répa minőségét, illetőleg annak cukortartalmát. Újabb tapasztalatok szerint azonban bebizonyított, hogy a mérsékelt mennyiségű friss, fél-érett istálló trágya egyáltalában nem rontja a cukorrépa minőségét, ellenben oly nagy mértékben és oly jövedelmezőleg fokozza annak termését, hogy a cukorrépa a friss istálló trágyázás legjobban hasznosítójának tekintendő. Ehhez járult az országos növénytermelési kísérleti állomás azon tapasztalata, hogy a cukorrépa legjövödelmezőbb trágyázási módjának a friss istállótrágyázás és a szuperfoszfáttal való sorbátrágyázás együttes alkalmazása mutatkozik.

Hazánk egyik kiváló gazdája, a Békésmegyében gazdálkodó Várad Szabó János, 1913-ban számos ilyen együttes trágyázási kísérletet végzett. Az istálló trágya egy részét amerikai trágya szóró kocsival szóratta el, mely azt oly egyenletesen osztotta szét, hogy azt ily tökéletesen szétosztva eltergetni kézi erővel alig lehet, vagy legalábbis nagyon sokba kerül. A szeptember elején kiszórt istálló trágyát erősen letárosáztatta, majd késő őszi altalaj porhanyító gézekével sekélyen leszántatta, úgy, hogy az istálló trágya egyenletesen keveredett el a talaj 4—5 hüvelykujnyi felső rétegébe. Az így trágyázott tábla részekből 5—9 holdat tavaszkor sorba műtrágyáztatott. — Az eredmény a következő volt:

1) A villával istálló trágyázott földön termett kat. holdanként 288 mm., a trágyaszóró kocsival trágyázottan pedig 293.80 mm. cukorrépa. A tökéletesebb trágya elszórás után tehát 5.80 kg. terméstartalommal származott mintegy 14 korona értékben.

2) A villával istállótrágyázott és 87 kg. szuperfoszfáttal sorbátrágyázott répa 525 kg. terméstartalommal adott, tehát itt a műtrágyázás keveset jövedel-

mezett, de a kísérletező megjegyzése szerint a terméstebblet szemmel láthatólag több volt, csak hogy a próbaleméris hibában történt.

3) A trágyaszóró szekérrel istálló trágyázott és 07 kg. szuperfoszfáttal sorbatrágyázott földön 23,26 kg. terméstebblet származott. Itt tehát a műtrágyázás tisztán mintegy 46 koronát jövedelmezett

A honi műtrágyázott földön elért 280 mázsás, tehát óriási termés eredményből látható, hogy a kísérletezés kitűnő termőderőben levő földön történt, mely előzőleg már több ízben műtrágyázott. Ennek dacára a sorba szuperfoszfátos igen jövedelmezőnek bizonyult ott, a hol az istálló trágyát egyenletesen szórták szét és keverték a talajba.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája csaknem 3 évtized óta bevált köhögés, rekedtség s a légutak hurutja stb. ellen.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája — s csakis ez! készült az ismert, Soden közösi 3. és 18. sz. forrásnak régóta rendelt gyógyítóvizéből.

Fay valódi sodeni ásványpasztilláját határozottan kérje, ha csakugyan e források hatásos sójából készült pasztillát akarja kapni.

Egy doboz 1 K 25 filléért mindenütt kapható.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Agoston.**

Laptalajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Nyári menetrend.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lépet életbe, mely a jelenleg érvényben lévő téli menetrenddel szemben a következő Ujvidéket közelebb érintő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest keleti p. udvar—zimony—belgrádi vonalon a 905. és 906. sz. gyorsvonat Ujvidék—Belgrád között megszűnik, a 906. sz. vonat Budapestről reggel 7 óra 10 perc helyett már 6 óra 50 perckor indul, Ujvidékre pedig d. u. 12 óra 20 perc helyett már d. e. 11 óra 46 perckor érkezik, e vonat Nagyfényen feltételesen megáll, a megállás Kelebián azonban megszűnik. A 909. sz. vonat Belgrádból d. u. 3 óra 43 perc helyett csak este 6 óra 30 perckor indul, Budapestre mindamellett, úgy, mint most, reggel 5 óra 45 perckor érkezik, a vonatonál Dömsöd-Budapest Ferencváros között a felszállás nincs megengedve. A 912. sz. vonat Budapestről éjjel 11 óra 15 perc helyett csak éjjel 12 óra 05 perckor indul, Belgrádba azon-

ban d. u. 12 óra 04 perc helyett már d. e. 10 órakor érkezik. A 909. és 912. sz. vonatok menetrendjének módosítása következtében új közvetlen menetösszeköttetés létesül egyrészt Konstantinápoly, Saloniki, Belgrád, Budapest, másrészt Budapest, Bécs, München, Páris között. A 913. sz. vonat Szabadkáról reg. 4 óra 50 perc helyett csak reggel 5 óra 28 perckor indul, Budapestre mindamellett d. e. 9 óra 55 perc helyett már d. e. 9 óra 25 perckor érkezik. India—Belgrád között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba 923—924. szám alatt, indul Indiáról d. e. 9 óra 30 perckor, érkezik Indiára este 6 óra 08 perckor, az új vonatpár forgalomba helyezése a 909 és 912. sz. vonatok menetrendjének módosítása folytán vált szükségessé, hogy Indián a 7301. és 7304. sz. vonatokhoz elveszett csatlakozás Belgrád, Zág-ráb, Fiume között fentartassék.

Az ujvidék—vaskapu—titeli vonalon egy új vonatpár helyeztetik forgalomba s ezzel kapcsolatosan a többi vonat menetrendje is módosult.

Az india—vinkovcei vonalon a 7312. sz. vonat, nj 7310. sz. alatt, Indiáról d. e. 10 ó, 30 perc helyett már d. e. 9 óra 40 perckor indul és Mitrovicára d. u. 12 óra 04 perc helyett már d. e. 11 óra 20 perckor érkezik. — A 7305/7311. új 7305. sz. vonat Vinkovcéről d. u. 12 óra 20 perc helyett csak d. u. 1 óra 20 perckor indul és Indiára d. u. 5 óra 36 perckor érkezik, A 7303. sz. vonat Vinkovcéről d. u. 4 óra 47 perc helyett már d. u. 4 óra 36 perckor indul és Indiára este 8 óra 37 perc helyett már este 7 óra 47 perckor érkezik, ott csatlakozást nyer az új 909. sz. vonathoz Budapest—Bécs felé. A 7308. sz. vonat Indiáról éjjel 9 óra 57 perc helyett csak éjjel 10 óra 32 perckor indul s így felöleli a Belgrád felől éjjel 10 óra 27 perckor Indiára érkező 911. sz. vonat csatlakozását.

HIRDETMÉNY.

Az V-ik Temerini Keresztény Fogyasztási Szövetkezet felszámolás alatti cég 1907. április 14. illetve 1907. július hó 7-én tartott közgyűlésén felszámolását határozván el, felhívja a hitelezőket, hogy igényeiket 6 hónapon belül érvényesítsék.

A felszámolók.

Eladó ház.

A Petőfi-utcában egy nagy úri ház, nagy kerttel eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Pneumatikgyár

Elsőrangú márka

vidéki elárusító helyeket

akar szerezni.

Megfelelő összeköttetéssel rendelkező egyének küldjék be írásbeli ajánlatukat „Pneumatikgyár 45555” szám alatt:

SCHWARZ JÓZSEF

hirdetési irodájába

Budapest, Andrásy-út 7.

625. szám. 1914. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 7024. és 7037./1914. számú végzése következtében Dr. Belohorszky János ujvidéki ügyvéd által képviselt Langen és Wolf budapesti cég javára 800 k. s jár. erejéig 1914. évi március hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 11700 kor-ra becsült különféle gépek és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1914. évi V. 632. s 633. számú végzése folytán 800 k. tőkekövetelés, ennek 1914. évi január hó 30. napjától járó 6% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 174 k. 41 f. bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken alp. cég gyártelepén leendő megtartására 1914. évi június hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi május 20-án.

Basch Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van. Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

: Óvakodjunk az utánzatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

Nyomatott a „Gutenberg” villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.